

Lehiaren
Euskal Agintaritza
Autoridad Vasca
de la Competencia

EUSKADIKO LOGOPEDEN ELKARGOA SORTZEKO LEGEA ALDATZEKO PROPOSAMENARI BURUZKO TXOSTENA

Sumario:

I. Aurrekariak	1
II. LEAren eskumenak eta aurretiko hausnarketa juridikoak	2
III. Elkargokide nahitaez egitea lehiaren ikuspuntutik.....	3
IV. Ondorioak	7

Osoko bilkura

María Pilar Canedo Arrillaga, presidentea

Natividad Goñi Urriza andrea, kidea

Rafael Iturriaga Nieva jauna, kidea

Idazkaria: Ibon Alvarez Casado jauna

Lehiaren Euskal Kontseiluaren Osoko Bilkurak (aurrerantzean LEK), arestian aipatutako osaera duenak, Euskal Herriko Logopeden Elkargoa Sortzeko Legeari buruzko txosten hau ematea erabaki du, 2015eko martxoaren 16an eginiko batzarrean.

I. Aurrekariak

1. 2015eko otsailaren 23an, Eusko Jaurlaritzako Herri Administrazio eta Justizia Saileko Toki Administrazioekiko Harremanetarako eta Administrazio Erregistroen Zuzendaritzaren idazki bat jaso zuen Lehiaren Euskal Agintaritzak (LEA). Hari erantsita, Euskadiko Logopeden Elkargoaren estatutu aldatuak ere jaso ziren, Lehiaren Euskal Agintaritzak txostena egin dezan, aldaketa hori lehia-babestearen alorrean indarrean dagoen araudiaren arabera ote den argitzeko.

II. LEAren eskumenak eta aurretiko hausnarketa juridikoak

2. Txosten hau otsailaren 2ko 1/2012 Legeak, Lehiaren Euskal Agintaritzari buruzkoak, 3.3. eta 10.n) artikuluetan erakundeari lehia sustatzeko ematen dizkion eskumenak erabiliz egin dugu¹. Eskumen horien helburua da Euskadiko merkatuetan lehia eraginkorra sustatzea. Horretarako, zehatzaileak ez diren neurriak hartzen ditu Lehiaren Euskal Agintaritzak, eta, horrelako neurrien esparruan, besteak beste, herri-administrazioekiko harremanak nabarmentzen dira.

3. Gure antolamendu juridikoak, Elkargo Profesionalei buruz arautzen duenak, oinarri konstituzionala dauka. Hain zuzen ere, zera ezartzen du EKko 36. artikulua: «Legeak elkargo profesionalen araubidea ezarri eta tituludun lanbideen jarduera arautuko du. Elkargoen barne-egiturak eta funtzionamenduak demokratikoak izan beharko dute».

Premisa hau izan behar dugu abiapuntu: Elkargoetako lanbideetan lehia askea behar da, eta Lehia Defendatzeko 15/2007 Legea bete behar da, bere osotasunean². Lehiari buruzko araudiarekiko mendekotasuna are gehiago nabarmendu da Erkidegoko Zerbitzuen Zuzentaraua aplikatu ostean sortu diren araudi-aldaketa berriekin³. Bai estatuan bai EAEn, zuzentarau hori elkargo profesionalen araudia baino lehenagoko erregulazio batean oinarritzen da: Elkargo Profesionalei buruzko 1974ko estatuko Legea, eta 18/1997 Legea, EAEko Tituludun Lanbideei eta Elkargo eta Kontseilu Profesionalei buruzkoa⁴. Dena dela, une honetan Zuzentaruaren transposizioaren estatuko nahiz autonomia-erkidegoetako hainbat araudik aldaketa ugari eragin dituzte arau haietan, eta, horrenbestez, baita elkargo profesionalen funtzionamendu-araubidean ere. Kontuan hartzekoak dira, batik bat, Aterki Legea (17/2009), Omnibus Legea (25/2009) edo EAEko 7/2012 Legea⁵.

¹ Otsailaren 2ko 1/2012 Euskal Legea, Lehiaren Euskal Agintaritzari buruzkoa (2012ko otsailaren 9ko EHAA, 29. zenbakia).

² Uztailaren 3ko 15/2007 estatuko Legea, Lehia Defendatzeari buruzkoa (2007ko uztailaren 4ko BOE, 159. zenbakia).

³ 2006ko abenduaren 12ko 2006/123/EE Zuzentaraua, Europako Legebiltzarrarena eta Kontseiluarena, barne-merkatuko zerbitzuei buruzkoa.

⁴ Otsailaren 13ko 2/1974 estatuko Legea, Elkargo Profesionalei buruzkoa.

18/1997 euskal Legea, Tituludun Lanbideei eta Elkargo eta Kontseilu Profesionalei buruzkoa.

⁵ Azaroaren 23ko 17/2009 Legea. zerbitzu-jardueretara oztoporik gabe iristeari eta zerbitzuetan oztoporik gabe jarduteari buruzkoa (Aterki Legea izenekoa); eta abenduaren 22ko 25/2009 Legea, zenbait lege aldatzen dituen zerbitzu-jardueretan aske sartzeari eta aritzeari buruzkoa

Lehiaren Euskal Legearen xedea da: «Tituludun lanbideek Euskal Autonomia Erkidegoko lurraldean aurrera daramaten jarduna eta lurralde horretan bertan diharduten Elkargo eta kontseilu profesionalak arautzea, bai eta oinarrizko legerian eta/edo arlo horretako legerian jartzen duena ere kontuan hartu beharko da». Zioen azalpenak dioenez, Euskal Autonomia Erkidegoak bakarrik dituen eskumenak erabiliz egindakoa da araudia, Espainiako Konstituzioko 139. artikuluari kalte egin gabe betiere. Hain zuzen ere, honako hau ezartzen da Espainiako Konstituzioaren manamendu horretan: «Agintariek ezin izango dute hartu, ez zuzenean ez zeharka, Espainiako lurralde osoan gizabanakoek askatasunez zirkulatzea eta bertan ezartzea, eta ondasunek askatasunez zirkulatzea oztopatzen duen neuririk».

Horrenbestez, Lehiaren Euskal Legeak ezartzen duenak arautzen du Euskadiko Logopeden Elkargoa; zehazki, 2012an Legea Europako Erkidegoko araudira egokitzeko egindako aldaketen arabeko testuak. Arau horren bederatzigarren xedapen gehigarriak ezarritakoari jarraituz, «Elkargo profesionalen araubidearen oinarriak arautzen dituzten manamenduak bere osotasunean edo zati batean jasotzen dituzten lege honetako atalak legegintza-sistematikari jarraitzeagatik sartu dira testu honetan. Horren ondorioz, atal horiek ere aldatutzat joko dira agindu haiek aipatu den oinarrizko araudian berrikusten diren unean».

4. Profesionalen Elkargoen araudiari men egitea ez da estatutuen eta Elkargoen beste arau batzuen (barne-araubideen, prozeduren, araudi deontologikoen...) hitzez hitzeko testuak araudiari men egitea, baizik ere, Elkargoen jardun guztiak araudiari men egitea da. Hori dela eta, estatutuen testua kontuan izan gabe, Elkargoen ezin dute hartu lehia mugatzen duen erabaki edo gomendiorik, ezta horrelako betebeharrak edo eskakizunik ere, lehia defendatzeko legediaren arau-haustea izan daitezkeelako⁶.

III. Elkargokide nahitaez egitea lehiaren ikuspuntutik

5. Auzitegi Konstituzionalak Espainiako Konstituzioaren 36. artikulua, Elkargoei buruzko arauketa konstituzionala jasotzen duenak, interpretatu eta honako hau ezarri du: «Elkargo bateko kide izan beharra konstituzionalki zilegi izango da,

Legeari egokitzeko (Omnibus Legea izenekoa); eta apirilaren 23ko Eusko Legebiltzarraren 7/2012 Legea, barne-merkatuko zerbitzuei buruzko zuzentaraura egokitze aldera zenbait lege aldatzen dituena, eta Tituludun Lanbideen eta Profesionalen Elkargoen eta Kontseiluen Jardunari buruzko 18/1997 euskal Legea aldatzen duena.

⁶ LEHIAREN BATZORDE NAZIONALA, Zerbitzuen Zuzentzarauaren transposizioaren ondoren Elkargo Profesionalegi buruzko txostena, Madril, 2011. 22. orria eta hurrengoak.

interes publiko bati zerbitzua emateko beharragatik justifikatuta dagoenean ⁷. Horrenbestez, Auzitegi Konstituzionalak legegilea gaitzen du, hark, egokitzat jotzen duenean, Elkargo profesionalen elkartzeko askatasuna eta lanbidea aukeratzeko askatasuna mugatu ditzan —bereziki elkargoko kide egitera behartuz—, betiere lanbide jakin batzuekin loturiko interes publikoek hala justifikatzen dutenean ⁸.

Aterki Legeak, hau da, zerbitzuei buruzko 2006/123 Zuzentarauaren transposizioa egin zutenetako batek, Elkargoko kide ezinbestean egin beharra baimentzen du, salbuespen gisa, baldintza hauek agertzen direnean:

- Ordena publiko, segurtasun publiko, osasun publiko edo ingurumena babesteko arrazoiak direla-eta, hala justifikatuta egotea. (12. artikulua).
- Eskakizuna diskriminatzailea ez izatea (hau da, zuzenean nahiz zeharka, hura diskriminatzailea ez izatea, eskumena duen agintaritzaren kokapenaren edo nazionalitatearen arabera). (5. artikulua).
- Beharrezkoa izatea (hau da, interes orokorreko premiazko neurriren batek justifikatzea). (5. artikulua).
- Haren helburua lortzeko egokia izatea (hau da, nahi den helburua lortu ahal izateko Elkargoko kide egitea tresnarik onena izatea, eta beraz, emaitza bera lortzea ahalbidetuko duen neurri hoberik ez izatea). (5. artikulua).
- Araubide hori ezartzen duen Legean behar adina arrazoi egotea. (5. artikulua).

Euskadiko Autonomia Erkidegoan, lanbide batean jarduteko Elkargo bateko kide izatea eskatzeko aukera hori Lehiaren Euskal Legeko 30.1 artikulua arautzen du. Xedapen horrek hau ezartzen du: «Elkargoetako lanbideetan jarduteko ezinbesteko baldintza da dagokion Elkargoko kidea izatea, dagokion legeak horrela jasotzen duenean»⁹. Horrenbestez, elkargo bateko kide izateko

⁷ Auzitegi Konstituzionalaren 89/1989 Epaia, maiatzaren 11koa. Zentzu berean, Auzitegi Konstituzionalaren abenduaren 15eko 330/1994 Epaia kontsultatu daiteke, beren borondatez atxikitzea ahalbidetzen duten Elkargoak baimentzen dituen. Era berean, Auzitegi Konstituzionalaren apirilaren 23ko 76/2003 Epaia dugu, Toki Administrazioeko Idazkarien, Kontuhartzaileen eta Diruzainen Elkargoei dagokienean Elkargoko kide nahitaez izatea beharra konstituzioaren aurkakotzat jotzen duena, konstituzionalki garrantzitsuak diren helburu edo eginkizun publikoak ez dituztelako garatzen lanbidearen antolamenduaren arabera, hain zuzen.

⁸ Ikus, horiek ere gure mugetatik kanpo, Giza Eskubideen Europako Auzitegiaren 1983ko otsailaren 10eko Epaia. *Le Compte, Van Leuven eta De Meyere Belgikaren aurkako auzian*, edo 1993ko ekainaren 30eko Epaia, *Sigurdur A. Sigurjónsson Islandiaren aurkako auzian* (A seriea, 264. zenbakia); horietan, neurritz kanpokotzat jotzen da taxi-gidari bati taxi-gidariaren erakunde batera atxikitzeke obligazio legala.

⁹ 2013ko urtarrilaren 17ko Auzitegi Konstituzionalaren 3/2013 Epaia (2013ko otsailaren 12ko BOE, 37. zenbakia), Andaluziako profesionalen elkargoei buruzkoa. Arau horrek ezartzen du Estatuaren berariazko eskumena dela derrigorrean Elkargoko kide egin behar izatea edo salbuespenak finkatzea. Zentzu berean agertzen dira Auzitegi Konstituzionalaren 46/2013 Epaia (Extremadurako legeari dagokionean) eta Auzitegi Konstituzionalaren 50/2013 Epaia (Asturiasko legeari dagokionean).

nahitaezkotasuna lege-mailako arauen batean jasotzen denean bakarrik jo ahal izango da egokitzea.

Gainera, Elkargo bateko kidea izateko obligazioak lege-mailako arauen batean jaso beharko dira, hark Lehia Defendatzeko Legearen 4. artikulua babesa izan dezan¹⁰.

Oro har, Omnibus Legeak lanbidera sartzeko eta lanbide batean jarduteko murrizketak ezabatu zituen; baina, etorkizuneko araudi baten esku utzi zuen jarduera-erreserben eta Elkargo bateko kide izateko beharraren erreforma¹¹. Une honetan, Profesionalen Elkargoei buruzko Legearen 3.2. artikulua arabera, Estatuko lege batek hala ezartzen duenean bakarrik eskatu ahal izango da Elkargo bateko kide izatea lanbide batean jarduteko. Dena den, Elkargoko kide izatea nahitaezkoa den lanbideak legez arautzen ez diren bitartean, Omnibus Legearen laugarren xedapen iragankorri jarraikiz hura indarrean sartu zen unean indarrean zirenak finkatu egin dira. Horregatik, aldi baterako, lehendik zeuden Elkargoko kide izatea beharrezkoa den egoeren legezkotasuna mantendu da, maila egokia ez duten arauak ezarrita egon arren.

Bere aldetik, Estatuko 44/2003 Legeak, osasun arloko lanbideen antolamenduari buruzkoak, bere 2. artikuluan osasuneko langiletzat hartzen ditu logopedak¹². Lege horretako 4.8.a) artikuluan jasotzen denaren arabera, osasun arloko lanbide batean aritzeko nahitaezkoa izango da indarrean dagoen antolamendu juridikoak ezartzen dituen obligazioak eta baldintzak betetzea, eta, edozelan ere:

- a) Elkargo bateko kide izatea, estatuko lege batek hala ezartzen duenean, bai tituludun lanbide batean jarduteko, bai lanbide horri berez dagozkion jardueretan aritzeko.

¹⁰ Aipatutako 4. artikulua horretako «Legeak salbuetsitako jokoak» epigrafeak honako hau dio: «Lehiaren defentsaren arloko erkidegoko xedapenen behin-behineko aplikazioari kalterik gabe, kapitulu honetako debekuak ez zaizkio aplikatuko lege baten aplikazioaren ondorio diren jokoak». Hala ere, honela jarraitzen du artikulua: «Kapitulu honetan aipatzen diren debekuak lehia murrizten duten egoera jakin batzuei ezarriko zaizkie, hau da, administrazioaren beste ahalmen batzuk gauzatzearen ondorio direnei, edo botere publikoen edo enpresa publikoen jardueraren ondorio direnei, lege-babesik gabe eginez gero».

¹¹ Honela dio arau horren laugarren xedapen iragankorriak: «Hamabi hilabeteko epean, Gobernuak lege-proiektu bat igorriko die Gorte Nagusiei, eta bertan, elkargo bateko kide izatea nahitaezkoa den lanbideak zehaztuko dira, baina lege-proiektu hori ez da oraindik igorri. Proiektu horretan Elkargo bateko kide izan beharraren jarraitutasuna aurreikusi beharko da hura jardun profesionalaren kontrolerako tresna eraginkorra den kasuetan, hartara zerbitzuen hartzaileak hobeto babesteko, bai eta interes publiko bereziko gaiak modu larrian edo oso larrian kaltetu daitezkeen jardueretan ere, adibidez pertsona fisikoen osasunaren babesa eta osotasun fisikoa edo segurtasun pertsonala edo juridikoa kaltetu daitezkeen kasuetan».

¹² Azaroaren 21eko estatuko 44/2003 Legea, osasun arloko lanbideen antolamenduari buruzkoa (2003ko azaroaren 22ko BOE, 280. zenbakia).

Horrenbestez, estatuko lege horrek ez du ezartzen elkargoko kide izateko obligazioa logopeda gisa aritzeko.

Azaroaren 10eko 4/2006 Legeak, Euskal Autonomia Erkidegoko Logopeden Elkargoa sortzeari buruzkoak, honako hauek ezartzen ditu 4. artikuluan¹³:

4. artikulua. Langile-eremua.

Euskal Autonomia Erkidegoko Logopeden Elkargoan **sar daitezke** honako profesional hauek, denei baldintza berberak eskatuta:

a) Logopedian Unibertsitateko Diplomatu titulua lortu dutenak, abuztuaren 30eko 1419/1991 Errege Dekretuan xedaturikoari jarraiki lortu badute.

b) Aurrekoaren baliokidea den unibertsitate-titulu ofiziala dutenak, dagokion Agintaritza eskudunak onartu edo homologatu badu.

c) Laugarren Xedapen Iragankorraren barnean jasotako egoeraren batean daudenak¹⁴.

6. Araua aldatzeko egin den proposamenean, Legean 4 bis izeneko artikulua berria eranstearen bidez planteatu da elkartekide egiteko obligazioa. Honela dio artikulua horrek:

4 bis artikulua. Elkargokide egiteko obligazioa.

Autonomia Erkidego honetan, Logopedian Diplomaduna unibertsitateko titulua izateak ahalbidetzen dituen jarduerak garatu ahal izateko, Euskadiko Logopeden Elkargoko kide egitea eskatuko du. Horrek ez dio kalterik eragingo ez Elkargo Profesionalen alorreko estatuko oinarritzko araudian ezarritako elkargokidetze bakarraren printzipioarekiko errespetoari, ez zerga-, aurrekontu-, kontrol- eta administrazio-neurriak

¹³ Azaroaren 10eko 4/2006 euskal Legea, Euskal Autonomia Erkidegoko Logopeden Elkargoa sortzeari buruzkoa (2006ko azaroaren 23ko EHAO, 224. zenbakia).

¹⁴ Laugarrena.– Profesionalak gaitzea.

1. Lege honen 4. artikuluan ezarritakoari kalterik egin gabe, salbuespen gisa, Euskal Autonomia Erkidegoko Logopeden Elkargoko kide izan daitezke entzumenaren, fonazioaren eta hizkuntzaren arazoaren eremuan lan egiten edo lan egin duten profesionalak, baldin eta, betiere, gutxienez hiru urteko lanbide-esperientzia izanda, honako titulazio hauetakoren bat badute:

a) Hizkuntzaren eta entzumenaren nahasmenduetan irakasle espezializatua izateko titulua, Hezkuntzaren arloan eskuduna den Ministerioak emandakoa.

b) Hizkuntzaren eta entzumenaren nahasmenduei buruzko espezialitatean eskuratutako diploma, Hezkuntzaren arloan eskuduna den Ministerioak homologatutakoa.

c) Osasunaren edo hezkuntzaren zientzietako unibertsitate-titulua, lizentziatura edo diplomatura.

2. Batzorde Kudeatzaileak, Gaitze Batzordearen eginkizunak betez, Laugarren Xedapen Iragankor honetan ezarritako eskakizunak betetzen diren ala ez egiaztatu behar du, Elkargoan sartzeko eskaera egiten duten profesionalak dagokienez.

onartzen dituen abenduaren 26ko 15/2001 Legeko 30. artikuluan ezarritakoari, ezta Europar Batasuneko araubidea aplikatzeari ere.

7. Logopeden lanbidean elkargokide egiteko nahitaezkotasuna egotea murrizgarria litzateke bai lehiarentzat, bai lanbidean askatasunez jardun ahal izateko asmoarentzat eta, azken finean, baita Espainiako Konstituzioko 35.1. artikuluan jasota dagoen lana izateko eskubidearentzat ere. Mota horretako murrizketek bakarrik aurki ditzakete legezko oinarriak interes publikoko eta ondare juridikoen babeserako arrazoi pisutsuetan. Kasu bi horiek lehenetsi egin dakizkioke lanbidean askatasunez jarduteko asmoari, eta elkargokide egiteko obligazioa izan dezake¹⁵.

Ez dago logopeden lanbidearentzat elkargokide izateko nahitaezkotasuna eskatzen duen estatuko legerik, eta Logopeden Elkargoa sortzeko euskal Legean ere ez da azaltzen nahitaezko elkargokidetze hori (Omnibus Legean jasotzen den berariazko debekuaren aurretikoa). Arau horrek (Omnibus Legea) indarrean mantentzen ditu hura sortu aurretiko nahitaezko elkargokidetzeak, baina bakarrik ahalbidetzen du estatuko legeak izatea nahitaezko elkargokidetze berriak ezartzen dituztenak¹⁶.

Ondorioz, egokia da Euskadiko Logopeden Elkargoak proposatutako aldaketa atzera botatzea, Omnibus Legearen, lehiaren araubidearen eta Merkatuko Batasuna Bermatzen duen Legearen kontrakoa izateagatik¹⁷.

IV. Ondorioak

LEHENENGOA.- Nahitaezko elkargokidetzeak jardueraren erreserba eta merkatura sartzeko oztopoa dakar, eta egoera hori bakarrik dago baimenduta murrizketa justifikatzen duten interes orokorrak daudenean, Omnibus Legearen aurretiko arau juridiko batean edota lege horren osteko estatuko Lege batean jasota daudenak.

¹⁵ Formari dagokionez, egokia da azpimarratzea akats materiala dela aipatutako artikuluan 15/2001 Legea sartzea, zeinaren bidez, zerga-, aurrekontu-, kontrol- eta administrazio-neurriak onartzen diren. Lege hori Andaluziako Legebiltzarrak onartu zuen, eta, ondorioz, ezin daiteke gure Erkidegoan aplikatu. Abenduaren 26ko Andaluziako 15/2001 Legea; zerga-, aurrekontu-, kontrol- eta administrazio-neurriak onartzen dituen (2002ko urtarrilaren 22ko BOE, 19. zenbakia).

¹⁶ Ikus Omnibus Legeko Laugarren Xedapen Iragakorra.

¹⁷ Abenduaren 9ko estatuko 20/2013 Legea, Merkatuaren Batasuna Bermatzeari buruzkoa (2013ko abenduaren 10eko BOE, 296. zenbakia).

BIGARRENA.- LEAk, txosten honen bitartez, ezezko iritzia ematen du Euskadiko Logopeden Elkargoa sortzeko Legea aldatzeko proposamenaren aurrean. Proposamen horrek 4 bis izeneko artikulua berria erantsen du, eta LEAren aburuz artikulua horrek lehia murrizten du eta zuzenbidearen aurkakoa da.

Bilbon, 2015eko martxoaren 16an